

Co-funded by the European Union

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ZOAC
from relief to recovery

گهشتوکال Gashtukal

راهینانی گهشتوکالی

ئه زموونه کانی گهشتیاری کشتوکالی

مۆدیونی ۲

Source: Rezhna Dehadfy Facebook

یەكە ۱

ئەزموونی کاری کینگە

یەكە ۲

ئەزموونی پەرورده و
فېربوون

یەكە ۳

ئەزموونی پشودان و کات
بەسەربردن

یەكە ۴

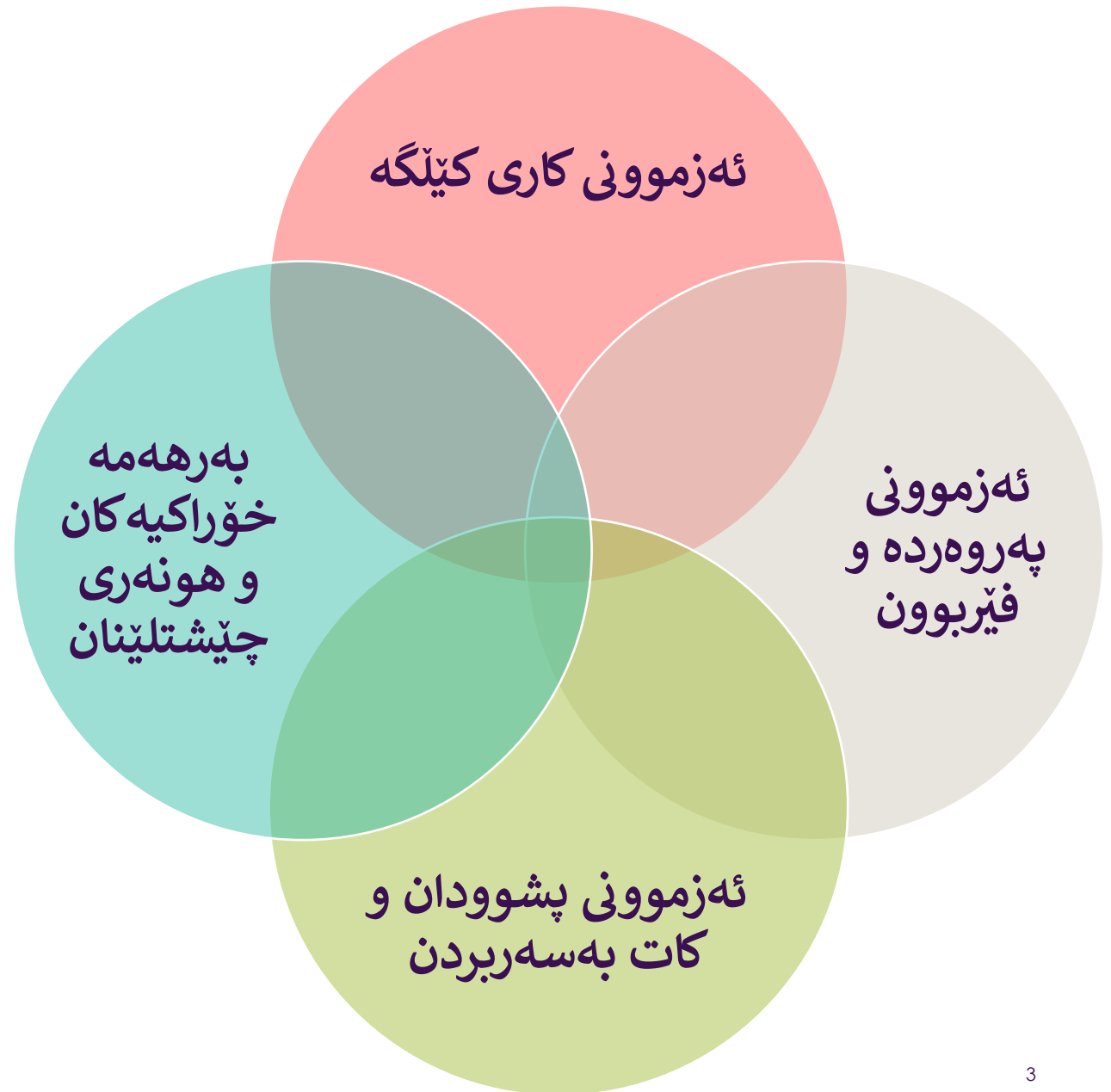
ئەزموونی بەرھەمە
خۆراکیە کان و ھونەری
چیشتلینان

ئەزموونى شوئىنى مەبەستى گەشتىارى كشتوكالى

شوئىنە ھاوشىۋەكان

- گەشتىارى كشتوكالى فراوانە و دەرفەتى زۆر بۇ ئەزموونى نوئ دەپەخسىنىت.
- چوار جۆرى سەرەكى ئەزموونى شوئىنى مەبەستى گەشتىارى كشتوكالى ھەيە.
- لەوانەيە ئەم ئەزموونانە ھاوشىۋەبن و دوبارەبن
- ئەمە پشت دەبەستىت بەۋەى كە كىلگە كە چ بەرھەم و چالاكىيەك پىشكەش دەكات.
- ھەندىك ئەزموون زۆر جەخت دەكەنەۋە سەر كشتوكال (بۇ نموونە: دروئىنە كردن، ھەلگرتن).
- ھەندىكىان كشتوكالى نىن (بۇ نموونە: رپرەۋى ئەسپ)
- ھەندىك ئەزموون ھەردوۋكى پىكەۋە دەبەستەنەۋە (ۋەكو كۆشكەكانى كىلگە).

ئەزموونی کاری کۆنگە
یەكەى ۱

ئەزمۇۋى كارى كىلگە چىيە؟ چىيە و بۇچى؟

سەردانىكەرانى كىلگە:

- زۇرجار لە شوينە كە دەمىننەوہ.
- ھەندىكجار پارەى شوينى نىشتەجىبوون و كار دەدەن.

سەردانىكەران كاركردن لە كىلگە كان ھەلدەبژىرن تا دەرفەتى ئەمانەيان ھەبىت:

- رزگاربوون لە جىھانى تازەگەرى.
- بۇ ئەوہى بزائن خوارادنەكانيان لە كوئوہ دىت.
- تا زياتر پىزانىيان ھەبىت بۇ چۆنىەتى بەرھەمەينانى خۇراك.

ئەزمۇونی کاری کێلگە چیه؟ جوۆری ئەزمۇونه کان

کێلگە ی
ئاژەلدار ی،
شیره مه نی یان
په له وه ر

کێلگە ی
باخدار ی

کشتوکالی
گشتی

پروسیس
کردنی
کشتوکالی

ئەزمۇونى كارى كىلگە چىيە؟ جۆرى ئەزمۇونە كان

- كىلگەى ئازەلدارى، شىرەمەنى يان پەلەوەر:
- مانگا دۆشین
  - مەردارى و **كۆكردنەوہى** ئازەل
  - خۇراكدانى ئازەلە كۆرپە بى دايكە كان

ئەزمۇونی کاری کێلگە چیه؟ جۆری ئەزمۇونەکان

کێلگە باخداریه کان:

- هه‌لگرتنی سه‌وزه یان میوه
- چاندن یان پاراستنی دانه‌ویله

ئەزمۇۋى كارى كىلگە چىيە؟ جۆرى ئەزمۇۋى كەن

كىلگە باخدارىيە كەن

- چاندن يان دروۋىنە كەرنى بىرنج
- ھەلگەرنى تىرى و دروستكەرنى شەراب

ئەزمۇونى كارى كىلگە چىيە؟ جۆرى ئەزمۇونە كان

كىلگەى گشتى: ئەنجامدانى كارى
رۆژانەى كىلگە و كارەكانى مائەوہ

Source: Agrotechnomarket

Source: Poultry Keeper

ئەزموونی کاری کیلگە چیه؟ جوۆری ئەزموونەکان

- پروسیس کردنی کشتوکالی: چالاکیه کانی وه کو:
- پاراستنی به رهه می کیلگه: مرهبا، دوشاو، خواردنه وه
  - دروستکردنی ماست یان په نیر
  - کراندنه وهی شانه ههنگوینیه کان

Source: Atlas of the Future

Source: Living History Farms

Source: Stock Food

چالاکي ۱

لېکۆلینه وهی که یس: کیلگهی ههنگوین

سیناریۆ:

- ههنگه وانیک میوانداری سەردانیکه ران ده کات و فیڤی ههنگ به خۆکردن و برینه وهی ههنگوینیان ده کات، رێگه به سەردانیکه ران ده ده ن به شیک له شانهی ههنگوینه که بکړینه وه.
- سەردانیکه رێک داوای کردووه یارمه تی کو کردنه وهی ههنگوین له شانه کان بدات.
- سەردانیکه رێگهی پیده دریت سەیر بکات به لام به شداری ناکات چونکه کاره که مه ترسیداره و به شی ئه وهنده که رهسته ی پاراستنی که سی (PPE که رهسته ی خۆپاریزی که سی) نییه که هه موو جهسته ی داپۆشیت، دهسته کانی به ئاشکرا به جیبه یلێت.
- سەردانیکه ره که زۆر نزیک ده بیته وه و ههنگه که پیوهی ده دات و ده کشیته دواوه و خۆی به هه ندیک شانه دا ده دات و ههنگه کان ئازاد ده کات به مهش زیان به شانه که ده گه یه نیت.
- ههروه ها له رێگادا ئه وه دهسته جله سه لامه تییه ی که له بهری بوو، دراندی.

پرسیار و گفتوگۆ:

۱. لایه نه باش و خراپه کانی بارودۆخه که چی بوون؟
۲. ئایا ئه زموونه که به باشی ئه نجامدرا و چۆن کارلگه ی نه رینی له سه ر بووه به هو ی پرووداوه که؟

ئەزموونی کاری کێلگە

لایەنە باش و خراپەکانی سەردانیكەران و جوتیاران

زیانەکان	سوودەکان
<ul style="list-style-type: none"> ● دەکرێت سەردانیكەران هەڵە بکەن ● لەوانەیە سەردانیكەران زیان بەخۆیان بگەیەنن یان زیان بە کەرەستەکانی کێلگە بگەیەنن ● لەوانەیە سەردانیكەران لەوی بن تا فیڕبێن چۆن جۆرە کاریکی لەو شیوەیە بەرپۆهەبەن ● لەوانەیە زیان بە ژینگەکان بگات ● کاریگەری نەرێنی لەسەر ژیاڵی کۆمەلایەتی/ کلتووری کۆمەلگە دەبێت 	<ul style="list-style-type: none"> ● دەرفەتی دەستەبەرکردنی ئەزموونکردنی چالاکی کێلگە دەرخسێنێت ● ئەزموونیکی رەسەن پێشکەش دەکات ● سەردانیكەران تیگەیشتنیکی قوولتر لە کارەکان و پیزانینیان بۆ جوتیاران بەدەست دەهێنن.

ئەزموونی کاری کینگە ئالەنگاری و دەرفەتەکان

ئەزموونی باخدارى

ئالەنگارییەکان

قوناغە جیاوازه‌کانی پرۆسە که ئەزموونی جیاوازی پیشکەش
دەکەن که رەنگە هەموویان سەردانیکیەران سەرسام
نەکەن

دەرفەتەکان

رەنگە سەرنجراکێشتەری کاتەکانی خولە که
دروینه‌کردن بێت که کاتیکی که مە

ئەزموونی کاری کێلگە ئالەنگاری و دەرفەتەکان

ئەزموونی ئازەنداری

دەرفەتەکان

لەوانەیه کاتە سەرقالەکانی ساڵ پێویستی بە
پسپۆری وەکو مەپرەکان هەبێت.

ئالەنگارییەکان

کارەکش داواکاری زۆری لەسەرە و
سەرنجی زۆرکەس پاناکێشێت!

Source: Proagri

بلاوبوونەوهی نەخۆشی که زیان بە
ئازەلەکان دەگەیەنێت یان دەتوانێت زیان
بە مرووف بگەیەنێت بە شیوەیه کی کاتی و/
یان کێلگە که داخات

پەنگە وەرزى بەرخ یان بەچکە کردن سەرنجی
سەردانیکەرەن بۆ لای خۆی رابکێشێت

Source: YouTube

دەتوانرێت کاری پۆژانە لە گەڵ ئەزمونە که تێبکە لێکریت:
ئەمەش سەرچاوهیه کی توانای شاراووهی کاری ئازاد پێشکەش
دەکات.

ئەزمۇونى كارى كىلگە

پروژە و پىكھاتەكانى ئەزمۇونى كارى كىلگەيەك

ئەزمۇونى كارى كىلگەيەك ھەندىك يان ھەموو ئەم پروژە و پىكھاتەكانى خوارەو ھەخۇدە گریت:

ئەزموونی کاری کیلگه پرۆسه و پیکهاته کانی ئەزموونی کاری کیلگه یه ک

۱. ئاراسته کردن:

- گه شتیک به ناو کیلگه و شوینی کار کردن
- پروونی ده کاته وه که چی رووده دات و له کوی رووده دات

۲. نیشان دان، فیر کردن و مه شق کردن:

- **نیشان دانی** سەردانی که ران که پیویسته چی بکریت و چۆن بکریت؛
- ریگه دان به مه شق کردن و راهینه رایه تیکردنیان له سەر چۆنیه تی به دهسته یانی به دروستی.

ئەزمۇونی کاری کێلگە پرۆسە و پیکهاته کانی ئەزمۇونی کاری کێلگە یەك

۳. کەرەستە و پێداویستیه کانی:

- ئاشناکردنی سەردانیکەرانی بەو ئامراز و پێداویستیانی هەی که کاریان پێدەکەن و چۆنیەتی مامەڵە کردن و پاککردنەوه و هەلگرتن و پاراستنیان.
- ڕەنگە ئەمە شتە تایبەتە کانی لەبەرکردن وەکو کەرەستە پاراستنی کەسی (PPE) وەك دەستکێش، ماسک و پۆشاک لەخۆبگرێت.

Source: Unsplash

ئەزمۇونى كارى كىلگە پرۇسە و پىكھاتە كانى ئەزمۇونى كارى كىلگە يەك

۴. تيمە كە:

دواى ئاراستە كردن، سەردانىكەران چاويان بەو
تيمە دەكەوئىت كە لەگەلىان كاردەكەن.

تیمی کاری ناوخوی

۵. كارى رۆژانەى كىلگە كە روونبەكەو:

- پىويستە چى بکرىت
- كاتىك لە خشتهى رۆژانەى كىلگە كان يان سالنامە كەدايە- بۆ نموونە: هەلگرتنى رۆژانە، كۆكردنەوہى هيلكە، شيردان (دۆشين) و لابردنى گژوگىاي زيانبەخش و هتد.

ئەزموونی کاری کێلگە

پڕۆسە و پیکهاته کانی ئەزموونی کاری کێلگە یەك

٦. سەرپەشتیکردن: تیم و جوتیارە که ئەمانە ئەنجامدەدەن:

- سەرپەرشتیکردنی سەردانیکیەران
- شانبەشانی ئەوان کاردەکەن
- دڵنیادەبن لەوەی کارە که بەباشی و بەو پێوەرە ئەنجامدەدرێت که بازار پێویستیهتی

ئەزمۇۋىنى كارى كىلگە

رېۋىشۋىنە خۇپارنىزىيە كان چىين؟

- ئەم چالاكىيانە بەۋردى سەرپەشتىدە كرىن
- سەرەتا ھەموو سەردانىكەران فېردە كرىن لەسەر چۈنىيەتى ئەنجامدانى ئەرك و پرۆسە دروستە كان كە پىۋىستە پەيرەۋبكرىن
- سەردانىكەران شانبەشانى دەستى جوتيار يان كىلگە كاردەكەن:
- رېگىرى دەكات لە ئەنجامدانى ھەر شتىكى ھەلە
- رېگىرى دەكات لە تىكچوۋنى بەرھەمەكە، يان نەتوانرىت بەكاربەينرىت يان نەفرۋشرىت
- ھەندىك ئەرك دەبىت تەنيا بە دەستى جوتيارەكە ئەنجام بدرىت:
- لىخورىن و خستەنە كارى ئامپىرى كىلگە
- بەكارھىنەنى رۋوۋەككۈز و قركەر
- مامەلە كرىن لەگەل ئازەلى گەۋرەى بى سنوور و ھتە.

چالاکي 2

ليکولینه وهی که یس: کیلگه ی فراوله

سیناریو:

- کیلگه یه کی فراوله میوانداری سهردانیکه ران ده کات بوئه زموونی کاری کیلگه و فیریان ده کات له باره ی شیوازه کانی کشتوکال له وانه: لیکردنه وهی فراوله، دروستکردنی مرهبا.
- جوتیاره که درکی به وه کرد که کریکاره میوانه کان له کاتی لیکردنه وه زیان به پرووه که کان ده گه یه نن و مرهبا ده سووتینن، ئەمەش زیانی لیکه وته وه و جوتیاره که ی ناره حه ت کرد.
- جوتیاره که بریاریدا له ئەزموونی کاری کیلگه وه بوئه زموونی پشوودان و کات به سهربردن بیگورپیت ئەمەش بو پاراستنی دانه ویله و به رهه مه کانی.
- جوتیاره که بریاریدا بو بژارده ی (U-Pick) بیگورپیت، قاوه خانه یه کی بچووکی دانا، خواردن و به رهه مه کانی له سهر بنه مای فراوله پیشکه شده کرد و چاودییری ده ستپیکردنی چالاکیه خیزانییه کانی دیکه ی کرد له کیلگه که دا.
- تیبینی کرد ئیستا خیزانیکی زوری هه یه که دین بوئه وهی کاتیکی خوش به سهریبه ن، به شداری له چالاکیه سه لامه تتره کاندای بکه ن و به رهه مه کانی بکرن تا له گه ل خویان بیبه نه ماله وه یان له شوینه که دا به کاری بهینن.

پرسیار و گفتوگو:

1. لایه نه باش و خراپه کانی بارودوخه که چی بوون؟
2. چون ئەزموونه که له وهی پیشوو باشتکره؟

چالاکى ۳

بەرنامە: ئەزموونى كارى كىلگە

۱. بىر لە كىلگە كەت بکەو.
۲. ئايا ھىچ دەر فەتەك ھەيە بۇ بەرەو پېشبردنى ئەزموونى كارى كىلگە لە كىلگە كەتدا؟
۳. ئەمانە چىن؟
۴. باس لەو بەكە كە چۆن ئەزموونىكى لەو جۆرە پېشكەش دەكەيت:
  - ماوھى كار كىر دىنە كە- چەند دەخايە نىت؟
  - ناوەرۆكە كە- سەردانىكەران چى دەكەن؟
  - كى سەردانىكەران فېردە كات و يارمەتییان دەدات و سەرپەرشتییان دەكات؟
  - ئەوان لە كوى دەمىننەو؟
  - كى چىشتیان بۇ ئامادە دەكات؟
  - لە كوى خواردن يان ژەمە كانیان دەخۆن؟
  - لە يەك كاتدا دەتوانىت چەند سەردانىكەر وەربگىریت؟
۵. پېويستت بە چىيە تا بىكرىت و وەبەرھىنان بکەيت بۇ ئەوھى ئەزموونى كارى كىلگە پېشكەش بکەيت؟

ٲه زموونی ٲهروه رده و فيربوون
يه كه ي ٢

ئەزمۇۋنى كىلگەي پەرۋەردەي ئەزمۇۋنە پەرۋەردەيەكان چىين؟

سەردانىكەران:

- فىربوون لەبارەي پرۆسەي كشتوكال و ئەو بەرھەمانەي كە كىلگە كە بەرھەمى دىنىت.
  - بەشدارىكردن لە ھەندىك كارى كىلگە
- زانبارى دەربارەي كىلگەي ئورگانى و شىۋازە
كشتوكالىيە بەردەوامەكان و ھىتر ھەموويان
دەتوانن بەشىك لە ئەزمۇۋنى فىربوون پىكبىنن.

ئەزموونی کێلگە ی پەرودەدی ئەزموونە پەرودەییە کان چیین؟

ئەزموونە پەرودەییە کان لەوانە یە ئەمانە بن:

- شوینی مانەو
- چێشتلێنان
- تامکردن یان چالاکی تر
- بازارکردن- کرینی بەرەمی کێلگە

پێشکەشکردنی فێربوون و زانیاری زیاتر:

- نیشاندانی ژوورێک وە کو پێشانگە کە رەنگدانەوێ نمایش و زانیاری تیدا ببینرێت.
- بوونی پێشانگە ی نمایشکردن.

ئەزمۇونى كېلگەي پەرۋەردەي ئەزمۇونە پەرۋەردەيە كان چىين؟

- گەشتە كان بۇ روونكردنەۋەي بەرھەم يان پرۆسەي كېلگە
- گەشتە كانى ئازەلدارى لەوانەيە برىتى بن لە:
- خۇراكدان
- چاودىرى گشتى ئازەلان
- چاودىرى رۆتىنى قىترەنە رى و شتى تر

ئەزموونى كىلگەي پەرۋەردەيى نمۇنە كان

نمۇنە: ئەزموونى كىلگەي ئاژەلدارى:

- سەردانىكەران دەتوانن فىرى چاودىرىكىردنى ئاژەلان و خۇراكىپىدانىان بن.
- سەردانىكەران دەتوانن سەيرى برىنيەوہى ئاژەلەكان بکەن و زانىارى لەسەر بەكارهينانى خورى و چۆنيەتى پروسىس كىردنى بزائن.

ئەزموونی کێلگە ی پەرۆردە ی نموونه کان

نموونه: پرۆسێس کردنی کشتوکالی وه کو به رهه مهینانی راشی:

- سهردانی که ران دهتوانن سهیر بکهن و بزائن چۆن راشی به رهه م دههینریت
- تامکردنی راشی

ئەزمۇونى كىلگەي پەرۋەردەيى نمۇنەكان

نمۇنە: بەپرۆسە كىرىنى كىشتوكالى ۋە كۆرۈستىكىنى پەنیر يان ماست لە شىرى مەر:

- بزانە چۆن مەرەكان چاۋدىرى دەكرىن ۋە دەدۆشرىن
- بزانە ماست ۋە پەنیر چۆن درۈستەكرىت
- تامى شىر / پەنیر / ماست بىكە، ژەمىك بخۆ كە پەنیرى مەر لەخۆبگىرىت.

ئەزمۇونى كىلگەي پەرۋەردەيى نمۇنە كان

نمۇنە: پرۆسېس كىردنى كىشتوكالى، دروستكىردنى نانەقەيسى

- بزانە چ مىۋەيەك بە كاردىت
- چۆن مىۋە پرۆسېس دە كرىت
- بەرھەمە كان چۆن دەپپىچرىنەۋە
- تامى بىكە!...دواتر بىكەرە!

ئەزمۇونی کینگە ی پەروردهی نمونه کان

نمونه: پرۆسیس کردنی
کشتوکالی دروستکردنی سهوزهی
قوتوو

- هه‌ل‌بژاردنی پیکهاته کان
- له قوتوونان و کولاندنیان

ٺه زمووني کيڻگه ي پهرودهي

لايه نه باش و خراپه كان بۆ سه ردانيكه ران و جووتياران

سووده‌گان

زیانه کان

● دەتوانىت گرووپى گەورە لەخۆبگرىت. ● دەرفەتى فروشتنى بەرھەمى كىلگەپى دەپەخسىنىت بۇ زىادکردنى فروش. ● جوتيار ھەندىك بەرھەم راستەوخۆ بە بەكاربەر دەفروشىت بى ئەوھى بەرپىگەپى فروشيارپى تاكفروشدا تىپەپىت.	● دەتوانىت كات بەفروڧدات. ● پىويستە كارمەندان بە شىۋەپە كى تايبەت تەرخان بىكرىن بۇ سەپەرشتىكردن و رپنماپىكردنى ئەزموونەكە. ● بە ئەگەرپىكى زۆرەوھ، كارمەندەكان پىويستيان بە راھىنانى تايبەت دەپىت بۇ نموونە: پىشكەشكردنى گەشت و زانىارى. ● پىويستى بە لىكدانەوھ و زانىارى پىشەپى ورد ھەپە.

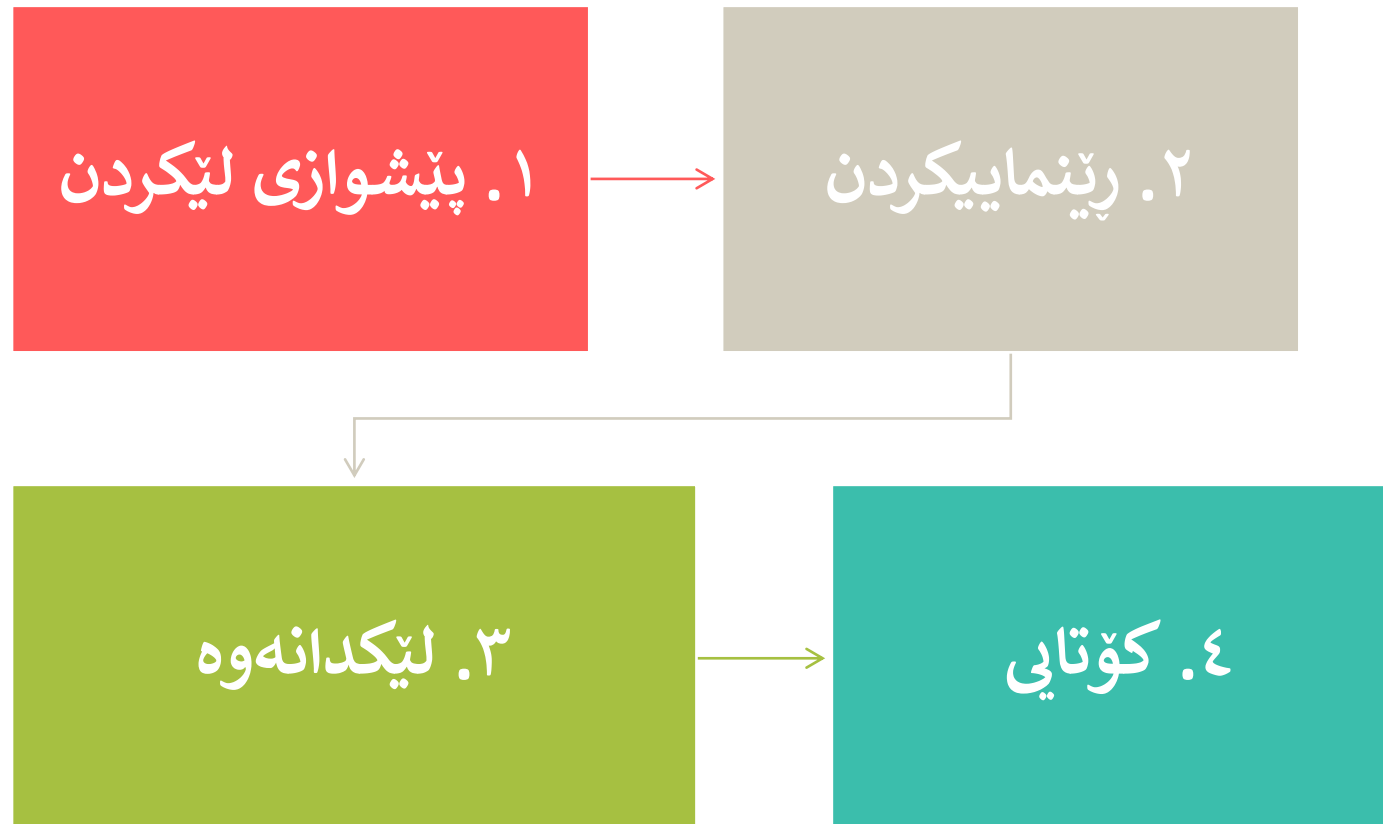
ئەزمۇۋى كىلگەي پەرۋەردەي
ئالەنگارى و دەرۋەتەكان

ئالەنگارىيەكان	<ul style="list-style-type: none"> • قەبارەى گرووپەكان دەبىت بەرپۈەبىرپن • لىكدانەۋە پىۋىستى بە لىكۆلپنەۋە و پروونكردنەۋەيەكى باش ھەيە • زانىارى لىكدانەۋە پىۋىستە پىشەيى دەرېكەۋىت و لە دۆخىكى باشدا بىمىنپتەۋە • ئەو سەردانىكەرانەى گەنجترن ناتوانن بۆ ماۋەيەكى درىژ جەخت بكەن يان سەرنج بدەن
دەرۋەتەكان	<ul style="list-style-type: none"> • ۋەرگرتنى پارە بۆ ئەم گەشتانە داھاتى زياتر بۆ كىلگەكە دابىن دەكات • فروشتن لەدۋاى گەشتەكە لەرپىگەى: • يادگارى • بەرھەم يان بەرھەمى تازە • ئەگەرى دابىنكردىنى ژەمەكان لە شوپنەكەدەتۋانپت فروشتنى زىادە بۆ گەشتەكە دابىن بكات، بەم شپۋەيە داھات زىاددەكات.

ئەزموونی كىلگەى پەرورەدەپى پرۆسە و پىكھاتەكانى ئەزموونىكى پەرورەدەپى

ئەزموونی كىلگەى پەرورەدەپى ھەندىك يان ھەموو ئەم پرۆسە يان پىكھاتانەى خوارەو ھەخۆدە گریت:

ئەزمۇنى كىلگەي پەرۋەردەي پرۆسە و پىكھاتەكان

ھەندىك يان ھەموو ئەم پرۆسە يان پىكھاتانەي خوارەو ھەخۆدە گریت:
۱. پىشوازيکردنى سەردانىكەران و پروونکردنەو ھەي بەرنامە و ماو ھەي گەشتەكە.

ئەزموونی کێلگەى پەرۆردەيى پرۆسە و پیکهاته کان

۲. رینمايى: دابینکردنى ناوەرۆك و پروونکردنەوہى شیوازەکانى پیا دەکردن لە کێلگەدا، ئەمەش لەوانەيە دەرفەتەکانى سەردانىکەرەن بۆ بەشداریکردن و بەکارھێنانى **هەستەکانیان** لەخۆبگریت:

Source: Spin Off Magazine

هەستکردن

تامکردن

Source: Shafra Milk Company

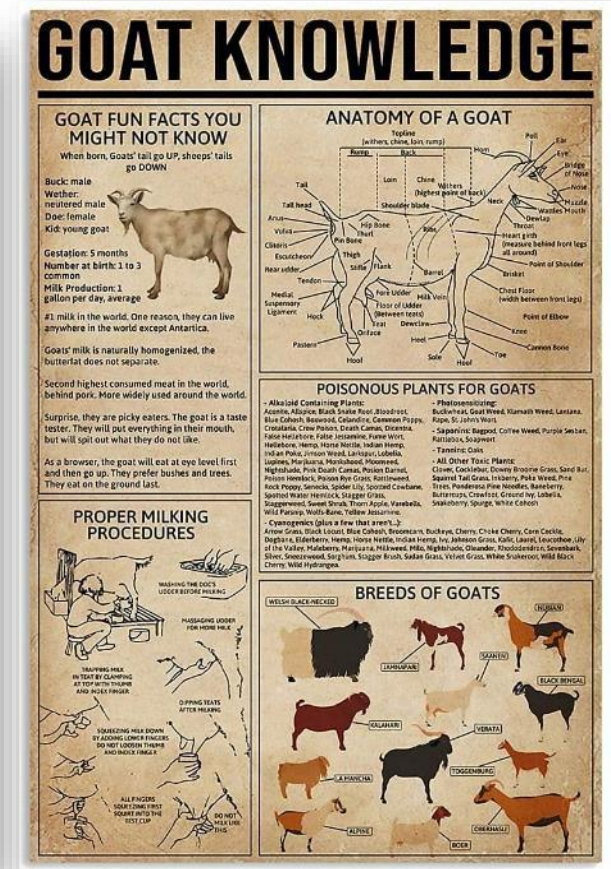
دەست لێدان: لیھاتووێک تاقى بکەوہ

بۆنکردن

ئەزمۇونى كىلگەي پەرۋەردەي پروژەسە و پىكھاتەكان

۳. لىكدانەوہ و زانىارى سەردانىكەران: دەتوانریت بۆردى زانىارى لەسەر شىۋازەكان يان پروژەسە كىلگەيیەكان
دروست بكریت بۆ دابىنکردنى خالە سەرەكیەكان بۆ ئەوہى رېنمايیەكان پروونبەكەنەوہ يان بۆ ئەوہى
سەردانىكەران بىخویننەوہ.

ئەزمۇونى كىلگەي پەرۋەردەيى پرۇسە و پىكھاتەكان

۴. كۆتايى: بەكردار نىشانى بدە
كە تۆھەيت لە رىگەي:

- ❖ سەردانى دوكانە كەمان بكة
- ❖ بەرھەمە كەت داوا بكة...
- ❖ لە قاوہ خانە كەمان سووكە
ژەمىك بخۆ...

Source: Shutterstock

چالاکى ۴

بەرنامە: ئەزموونى پەرورەدە و فېربوون

۱. بىر لە كىلگە كەت بکەوہ.
۲. ئايا ھىچ دەر فەتۈك ھەيە بۇ پېشكەش كەردنى ھەر جۆرە ئەزموونىكى پەرورەدە و فېربوون لە كىلگە كەتدا؟
۳. ئەمانە چىين؟
۴. باس لەوہ بکە چۆن ئەزموونىكى لەم جۆرە پېشكەش دەكەيت:
  - بەرھەمە كە چىيە؟
  - چۆن پېشكەشى سەردانىكەرانى دەكەيت- لە گەشتىكدا، بە ھىماي زانىارى ھىتر؟
  - چ ئاسانكارىيە كى سەردانىكەران پېويستە لە شوئىنى خۇيدا ھەبىت؟
  - پېويستە چ كارمەندىك ھەبىت؟
۵. پېويستە بە چى دەبىت بىكرىت/ وەبەرھىنان بکەيت بۇ پېشكەش كەردنى ئەزموونى پەرورەدە يان فېربوون؟

ٲه زموونی پشوو دان و کات به سه ربردن

به که ی ۳

ئەزموونی پشوودان و کات بەسەربردن ئەزموونەکانی پشوودان و کات بەسەربردن چین؟

ئەزموونی پشوودان و کات بەسەربردن

- لەوانەیه لە کێلگەیه کدا پێشکەش بکەیت بۆ کات بەسەربردن، وەرزشکردن، چێژوەرگرتن یان سەرکێشی.
- دەرفەت بۆ سەردانی کەران دەرهەستی نێت کە بەشداری لە کۆمەڵێک چالاکی خۆشی کات بەسەربردن و پشوودان بکەن.
- بە خۆراپی یان بە پارەیه.
- زەوی کێلگەیی بە کاریبە بۆ چالاکی تری داھات
- بۆ نموونە: کەمپکردن، گەشتکردن بە پێ، مەلەکردن، سەردانی کردنی تاڤگە و ئەشکەوتەکان، ئەسپسواری، پائیسکسواری چوارتایە.

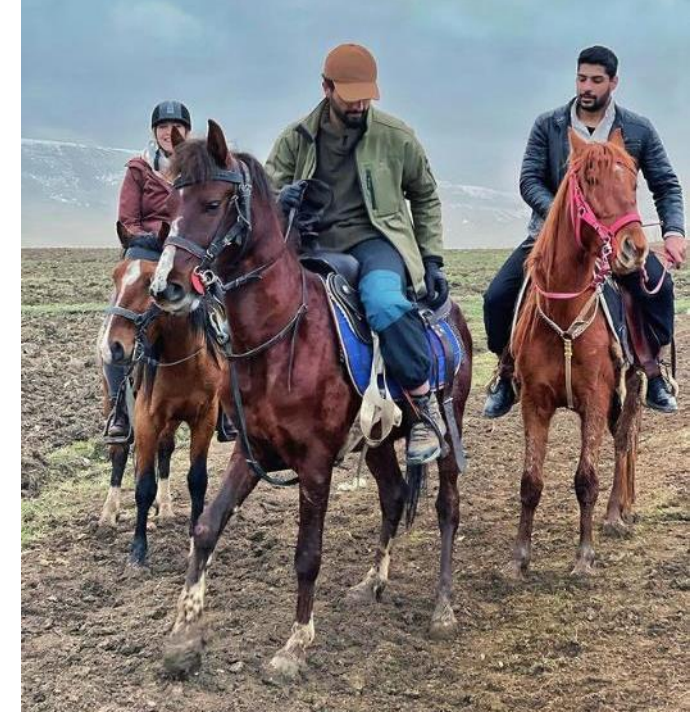

ئەزمۇونى پىشۇودان و كات بەسەربىردن

ئەزمۇونەكانى پىشۇودان و كات بەسەربىردن چىين؟

نمۇونە: چالاكىيەكانى ئەسپسوارى لەوانەيە برىتى بن لە:

- سواربوونى ئەسپ بۆ ناو لادى لە گەل رېبەرېك
- ژەمېك كە لەلايەن جوتيارەكەوہ دابىن دەكرىت
- ئاھەنگىك يان بۆنەيەك
- وینەگرتن بە جل و بەرگى كولتوورى

ئەزموونی پشوودان و کات بەسەربردن ئەزموونەکانی پشوودان و کات بەسەربردن چین؟

نموونه: لیخوڕینی پایسکی چوارتایە

- سەردانیكەران دەتوانن پایسکی چوارتایە بە کرێ بگرن و بەدەوری شوێنە کەدا بسوورپێنەو
- ئەمەش دەتوانرێت بە مەبەستیك یان شتیك رێنمایی بکریت کە سەردانیكەران لەسەر خۆیان ئەنجامی بدن
- رەنگە هەندیک لە کێلگەکان رێڕەوی بەرەبەست بۆ سەردانیكەران دابنێن بۆ ئەوەی بۆ خوشی گەشت بکەن

ئەزمۇونى پشودان و کات بەسەربردن ئەزمۇونەکانى پشودان و کات بەسەربردن چىن؟

نمۇنە: چالاکیەکانى دەرەوۋە وە کوگەشتکردن بە پیادە

- سەردانىکەرەن دەتوانن بە بەکارهینانى هېماکانى دۆزینەوۋەى رېگا/ رېرەو، رېگا سەلامەت و باش نیشانەکراوۋەکانى رۆیشتن بە پى پەیرەو بکەن
- دەتوانن بۆردى زانیارى سەبارەت بە رېگاگە بخویننەوۋە
- دەکریت رېبەرى ناوخۆی باشیان لەگەل بىت
- لەوانەیه وئىستگەى نانخواردنى نیوەرۆ لەخۆبگریت (ژەمىك که لەلايەن جوتیارەکەوۋە دابین دەکریت)

ئەزمۇونی پشودان و کات بەسەربردن ئەزمۇنەکانی پشودان و کات بەسەربردن چین؟

نمونه: سەیران کردن

- سەردانیكەران دەچنە شوینیکی سەیرانکردن: بە پێ یان بە لیخوڕین

لە شوینە کەدا دەتوانن:

- چێژ لە ژەمیکی خوش لە دەرەووە وەرێگرن
- بحەسینەووە
- پیاسە بکەن، بگەرێن، مەلەبکەن، بخۆن، بخۆنەووە

ئەزمۇونى پشودان و گات بەسەربردن ئەزمۇونەكانى پشودان و گات بەسەربردن چين؟

نمونه: شوینی که پره کان

- دابینکردنی ئەو شوینانەى که سەریان داپۆشراوە بە درێژایى پرووبارەکان بۆ خەلکی تا لەناویدا بحەسینەو و خواردن دروست بکەن و چێژ لە شوینە که وەر بگرن.

ئەزمۇونى پشودان و کات بەسەربردن

ئەزمۇونەکانى پشودان و کات بەسەربردن چىين؟

نمۇونە: وینەگرتن

- پيشكه شکردنى خزمه تگوزارى فوتوگرافى بۇ وینەگرتن لە شوینىكى جوانى گوندنشین: بۇ خیزانه کان یان بۇنە تايبه ته کان

ئەزموونی پشوو دان و کات بەسەربەردن لایەنە باش و خراپە کان بۆ سەردانی کەرەن و جوتیارە کان

سودە کان	زیانە کان
<ul style="list-style-type: none"> ● کەمتر تووشی ئەو زیانانە دەبێت کە پەيوەندیان بە ئەزموونی کارکردنی کێلگەو هەیه ● هیشتا راستەوخۆ دەیفروشنە بە کاربەر ● پەرە بە بەردەوامی دەدات لە ناوچە گوند نشینەکاندا ● سەرنجی زۆریک لە بازارەکان بۆ لای خۆیدا رادەکێشیت کە بەدوای چالاکی خوشدا دەگەرین 	<ul style="list-style-type: none"> ● کارمەندی زیاتر بۆ بۆنە یان چالاکیەکانی وەکو ئەسپسواری پێویستە ● لەوانە یە کارمەندە کە پێویستیان بە راھێنانی تایبەت هەبێت بۆ سەركردایەتیکردنی چالاکیە جوړاوجۆرەکان ● رەنگە چالاکیەکان وەرزی بن، داھات گەرەنتی نییە هەموو مانگیك ● دەکریت بۆنە و ئاھەنگەکان گران بن بۆ مێوانداریکردن

ئەزمۇونى پشودان و کات بەسەربردن

ئالەنگارى و دەرڤەتەکان

ئالەنگارییه کان	<p>ئەزمۇونى پشودان:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ئەو بازارى که ئامانجه فراوانتر دەبیت له ئەزمونیکی پەروردهی و فیروون • لهوانهیه پیویست به دامه‌زراندنی کارمەندی تایبەت بکات بۆ بۆنه و ئاهەنگە کان و رێژە که یان زۆر بیت. • دەکریت خشته‌دانان بۆ کارمەند قورس بیت، له وەرزه نزمه‌کاندا کارمەندی که متر پیویسته <p>ئەزمۇونی کات بەسەربردن:</p> <ul style="list-style-type: none"> • بۆ هەندیک چالاکى، شوینە که پیویستی به جیبه‌جیکردنی هەندیک پیوهر دەبیت • رەنگە هەندیک چالاکى پشت ببه‌ستن به که‌شوه‌هوا، وه‌کو گەشتکردن به پى و مه‌له‌کردن و پیویسته جیگره‌وه به‌رده‌ست بیت
دەرڤەتەکان	<p>ئەزمۇونى پشودان:</p> <ul style="list-style-type: none"> • میوانانی شه‌وانه رەنگە پیویستیان به ژەم و خواردنه‌وه هەبیت، که ده‌کریت ببیتە دەرڤەتیک بۆ نمایشکردن و ئەگەری فروشتنی به‌ره‌مه‌کانی کۆشکی کێلگه‌که. • رەنگە هەندیک له سەردانیکه‌ران پێیان باش بیت شوینی نیشته‌جیبوونی جیگیر وه‌کو کابینه یان خانووی دار هەبیت نه‌ک له چادردا بخه‌ون، ئەمه‌ش ده‌بیتە هوێ ئەوه‌ی نرخیکی زیاتر و به‌های زیاتر سەردانیکه‌ر بۆ لای خوێان رابکێشن. <p>ئەزمۇونی کات بەسەربردن:</p> <ul style="list-style-type: none"> • پێداویستیه‌کان له‌ حاله‌تی چالاکیه‌کانی وه‌کو ماسیگرتن، ده‌کریت بفروشرین. • له‌وانه‌یه‌ کێلگه‌ که چه‌ندین جوړ چالاکى هەبیت، له‌وانه‌یه‌ گەشتکردن به‌ پى، مه‌له‌کردن، ئەسپسواری، رۆیشتن به‌ پەت و هیتەر هەموویان له‌سەر یه‌ک شوین هەبیت بۆ ئەوه‌ی سەردانیکه‌ر له‌نیو چه‌ندین جوړدا هەلیان بژیریت، ئەگەرنا، له‌وانه‌یه‌ کێلگه‌ی نزیک هەبن که چالاکى زیاتر پێشکەش بکه‌ن.

ئەزمۇونى پشودان و کات بەسەربردن

پرۆسە و پیکھاتەکانى ئەزمۇونى پشودان و کات بەسەربردن

ئەزمۇونى پشودان و کات بەسەربردن ھەندىك يان ھەموو ئەم پرۆسە يان پیکھاتانەى خوارەوہ لەخۆ دەگریت:

۱. پیشوازیلیکردن

۲. ئاراستەکردن

۳. سەلامەتى

ئەزمۇونی پشوووان و کات بەسەربردن پرۆسە و پیکهاتەکان

ئەزمۇونی پشوووان یان کات بەسەربردن لە
کێلگەیهێك رەنگە بە شیوهیه کی گشتی ئەم
پرۆسە یان پیکهاتانە ی خوارەووە لەخۆبگریت:

۱. پێشوازیلیکردن: چاوپێکەوتن و
پێشوازیکردنی سەردانیکەرەن بۆ چالاکی یان
ئەزمۇونەکە.

ئەزمۇونی پشوو دان و کات بەسەربردن پرۆسە و پیکهاته کان

2. ئاراستە کردن بۆ چالاکیه که:

- چۆن ئەنجام دەدری
- نمایش کردن
- مه ترسیه کان
- ریوشوینی سه لامه تی: بۆ نموونه، چاکه تی
- رزگار کهر، پیداو یستی فریاگوزاری سه ره تایی
- هه لسه نگان دنی گشتی له شجوانی به شداری بووان

ئەزمۇنى پشودان و کات بەسەربردن پرۆسە و پیکھاتەکان

۴. سەلامەتی:

- ھەمیشە دۇنیابە لە سەلامەتی بەم شیوہیە:
  - دابینکردنی پیداوایستی سەرکیشی — بە شیوہیە کی پارێزراو
  - رێبەری راھینراو
  - پلانی فریاگوزاری
- چاودێریکردنی وردی سەردانیکەرەن و بەشداربووانی چالاکیەکان
- مەترسی و ھەرەشەکان دەبێت بە روونی بوو سەردانیکەرەن روون بکەیتەو و پێویستە واژووی قەرەبووکردنەو بەکەن.
- ئەو جوتیارانە ی چالاکی گەشتیاری کشتوکالی پیشکەش دەکەن، پێویستە بیمەیان ھەبێت لە ئەگەری روودانی ھەر رووداو یان برینداربوونی.

چالاکى ۵

بەرنامە: ئەزموونى پشودان و کات بەسەربردن

۱. بىر لە كىلگە كەت بکەوہ.
۲. ئايا ھىچ دەر فەتەك ھەيە بۇ پيشكە شکردنى ھەر جۆرە ئەزموونىكى پشودان و کات بەسەربردن لە كىلگە كەتدا؟
۳. ئەمانە چىين؟
۴. باس لەوہ بکە چۆن ئەزموونىكى لەم جۆرە پيشكەش دەكەيت:
  - چالاکى يان ئەزموونە كە چىيە؟
  - چۆن پيشكەشى سەردانىكەرانى دەكەيت؟
  - چ ئاسانكارىيەكى سەردانىكەران پيويستە لە شوينى خويدا ھەبىت؟
  - پيويستە چ كارمەندىك ھەبىت؟
  - پيويستە بە چ ئامرازىكى تايبەتمەند دەبىت؟
۵. پيويستە بە چى دەبىت بىكرىت / وەبەرھيئەن بکەيت بۇ پيشكە شکردنى ئەزموونى پشودان يان کات بەسەربردن؟

ئەزموونی U-pick

ئەزمۇونى (U-Pick) خۆت ھەلىپزىرە ئەزمۇونە كانى (U-Pick) چىن؟

- سەردانىكەرانى كىلگەيەك بەرھەمى خۇيان ھەلدەبژىرن وەكو
ئەزمۇونىكى چىژبەخش
- ميوە لە بەرھەمە بەناوبانگە كانن بۆ ھەلگرتن
- سەردانىكەران پارەى ئەو شتانه دەدەن كە ھەلىدەگرن و دەيبەنە
مالەوہ
- ئەمەش يارمەتى جوتيارەكە دەدات بەرھەمىك ھەلبگىرىت و
بفرۆشرىت بى تىچووى كار و گواستەنەوہ

ئەزموونى (U-Pick) خۆت ھەلىپزىرە ئەزمونەكانى (U-Pick) چىن؟

U-pick دەشتوانىت داھات بەدەست بىنىت لە
رىگەى:

- فروشتى خواردن و خواردنەوہ بە ھەلگرەكان
- ھەبوونى چىشتخانەيەك كە ئەزموونى لە كىلگەوہ بۆ
سەر مىزى ھەبىت
- وانەكانى چىشتلىنان يان نمايشکردن
- فروشتى بەرھەمى بەكاربەر

ئەزمۇونی U-pick

سوود و زیانەکان

سوودەکان

- فروشتنی راستەوخۆ بە بەکاربەر
- کەمکردنەووی تیچووی کار
- هیچ تیچووی گواستنەووی نییە
- کەمبوونەووی پێویستی بە کاری وەرزی
- کەمکردنەووی تیچووی پێچانەووی
- داھات لە دەستدایە کاتیەک بەکاربەر کێلگە کە جیدیلت بەزۆری نرخێ چوونە ژوورەووی ھەر بەرھەمیەک دەگرێتەووی کە کریانەکان دەتوانن بیکۆن.

زیانەکان

- کاری زیادە بۆ:
- بەرپووەبردنی چالاکی (U-Pick)
- دابینکردنی خزمەتگوزاری و ئاسانکارییەکان
- ھەفتەیی کارکردن درێژدەکرێتەووی
- کۆتایی ھەفتە پێویستی بە کاتژمێری زیاترە
- لەوانەییە بەرھەمھێنەرە کە شوینی باش نەبێت
- لەوانەییە سەردانی کەرەن زیان بە داریان بەرووبوومەکان بگەینن
- پێویستە سەردانی کەرەن بەباشی ئاگاداربکێنەووی لەسەر چۆنیەتی باش ھەلگرتن بۆ ئەووی زیانیان پێ نەگات

ئەزمۇونی U-pick پروسة و پیکهاته کان

جوتیاریک که دهیهوئت ئەزموونی (U-Pick) پیشکش به سەردانیکه رانی بکات، پیویسته پلانی ئەوه دابنیت که ئەمانهی خوارهوهی له شوینی خویدا هه بیئ:

پۆسته ر و وهستانی ئۆتۆمبیل:

- سەردانیکه ران دهتوانن به ئاسانی کیلگه که بدۆزنه وه و ئۆتۆمبیله کانیا رابگرن

ئەزموونی U-pick پروژە و پیکهاته کان

پیشوازیلکردن:

- چاوپیکهوتن و پیشوازیکردنی سەردانیکهەران بۆ ئەزموونی (U-Pick)
- روونکردنەوێ یاساکان بۆ نموونە: بێارنییە لە کاتی لیکردنەوێدا شت بخوریت
- روونکردنەوێ پیکهاتهی نرخدانان

U-PICK APPLE PICKING

Kids (ages 4-18)	\$7
Adults	\$13
Seniors (age 65+)	\$7

Kids and Seniors - Pick a 1/4 Peck bag (3 lbs.)
Adults - Pick a 1/2 Peck bag (5 - 6 lbs.)
Children age 3 and under - Free (will not receive a bag)

Add or Upgrade your bag to a Peck size bag 10-12 lbs.) for \$21

No outside containers, bags, boxes, coolers, carts or baskets allowed.

ئەزمۇونى U-pick پرۇسە و پىكھاتەكان

Source: Felderland PYO farm

دەفرەكانى كۆكردنەوہ:

- دابىنکردنى دەفرىان سەبەتە بۆ
ھەلگەرەكان
- بە جورىك ژىنگە دوست بن!

ئەزمۇنى U-pick پروئسە و پىكھاتەكان

وئىستگەى كئىشكردن:

- تەرازوويەك بۆ كئىشكردن ئەوہى لىكراوہتەوہ
- ئامپىرىكى ژمىرەر بۆ ژماردن نرخی ئەو كئىشەيە
- تواناى گۆرىنەوہى پارە وە پىدانەوہى ووردهى پارە

Source: Bushue's Family Farm

ئەزمۇونى U-pick پروژەسە و پىكھاتەكان

توالىت: دابىنكردى توالىتى پاك و سادە بۇ سەردانىكەران

پىداوېستىيەكانى
دەست شووشەن

كاغەزى توالىت

تەنەكەى خۆل

شۈيىنى پىۋېست كە بەشى زۆرتىن ژمارەى سەردانىكەران بكات

چالاکي ۶

بەرنامە: چالاکيەکانی U-pick

۱. بیر له کێلگه کهت بکهوه
۲. ئایا هیچ دهرفه تێک ههیه بۆ پێشکهشکردنی ههر جوړه (U-Pick) ێک له کێلگه کهتدا؟
۳. ئه مانه چين؟
۴. باس له وه بکه چۆن ئه زموونیکی له و جوړه پێشکهش ده کهیت؟
  - بهرهمه که چیه؟
  - چۆن کوډه کرێته وه و دهفرۆشریت به یه که و به کیش، و شتی تر؟
  - چ ئاسانکارییه کی سهردانیکه ران پێویسته له شوینی خۆیدا هه بییت؟
۵. پێویسته چی بکړیت/ وه به رهینان بکهیت تا ئه زموونی U-Pick پێشکهش بکهیت؟

ئەزموۋنى بەرھەمە خۆراكىيە كان و ھونەرى چىشتلېنان
يەكەى ۴

بەرھەمە خۆراکییە کان و ھونەری چیشتلینان

ئەزمونەکانی ھونەری چیشتلینان چین؟

ھونەری چیشتلینان بریتیە لە:

- پەیوەندی نیوان خواردن و کولتور
- ھونەری ئامادەکردن و پێشکەشکردنی خۆراک
- شیوازی چیشتلینان لە ناوچە تایبەتەکاندا
- زانستی خواردنی باش

بەرھەمە خۆراکییە کان و ھونەری چىشتلىيان ئەزمونەکانى ھونەرى چىشتلىيان چىن؟

لە گەشتیاری کشتوکالیدا، ھونەرى
چىشتلىيان دەکریت ئەمانە
لەخۆبگریت:

- ژەمە کان لە کىلگە کاندە
- نمایشکردنى چىشتلىيان
- گىرانەوہى چىرۆك لەبارەى رەچەتە و
پىکھاتە کان و پىشکەشکردنیا
- سەردانىکەرەن راستەوخۆ بەرھەمى
خۆراکى لە جوتیارە کە دەکرن

Source: Sirrus Valley Facebook

بەرھەمە خۆراکییە کان و ھونەری چیشتلینان ئەزمونەکانی ھونەری چیشتلینان چین؟

ژەمە کان بۆ سەردانیكەرەن:

- بەرھەمی تازە یان پیکھاتەیی ناوخرۆیی بە کاریینە
- لە شوینی کارەکەدا بیکوئینە بە بەکارھینانی شیوازە نەریتیەکانی چیشتلینان

به ره مه خۆراکیه کان و هونه ری چیشتلینان ئه زموونه کانی هونه ری چیشتلینان چین؟

نموونه: وانه کانی چیشتلینان:

- وانه کانی شاره زایی که له لایه ن پسیوری ناو خۆیه وه پیشکەش ده کرین
- هه لگرتن، چیشتلینان و دواتریش چێزینین له خواردنه که!

بەرھەمە خۆراکییە کان و ھونەری چیشتلینان ئەزمونەکانی ھونەری چیشتلینان چین؟

نموونه: تامکردنی بەرھەمە کان:

- بەرھەم بەشیکی لە گەشتیک یان سەردانیکیەران تامی خواردنە
نمایشکراوە کان دەکەن.
- رێگە بە سەردانیکیەران دەدات نموونه لە بەرھەمە کە وەرگیرن و
بیکرن

بەرھەمە خۆراکییە کان و ھونەری چیشتلینان

ئەزموونەکانی ھونەری چیشتلینان چین؟

نموونە: دوکانی کێلگە

- سەردانیكەران دەتوانن بەرھەمی تازە لە کێلگە کەووە بکەن
- بەرھەمە پرۆسەس کراوە کان بکەن کە لە کێلگە کەووە دروستکراون بۆ نموونە: پەنیر، مەرەبا، میووی قوتوو یان پارێزراو، خواردنەو، راشی و ھەنگوین.

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چیشتلینان لایەنە باش و خراپە کان بۆ سەردانیکیەران و جووتیاران

سودە کان	زیانە کان
<ul style="list-style-type: none"> • کرینە کان دەتوانرێت راستەوخۆ لەرپی جوتیارەوێ ئەنجام بدرێت • جوتیار دەتوانرێت کارەکی فراوانتر بێت بۆ قوناغە جیاوازیەکانی بەرھەمەینان • ئامادەکردنی نەریتی خواردنی ناوخۆیی بە زیندوویی دەھێلرێتەوێ 	<ul style="list-style-type: none"> • رەنگە پێویست بە کارمەند بکات بۆ بەرپەرەبردنی شوینی فرۆشتن • رەنگە پێویست بە مۆلەت یان بروانامە ی تایبەتی پاک و خاوینی خۆراک بکات • رەنگە ژێرخان پێویست بێت بۆ تامکردن و فرۆشتنی بەرھەمە خۆراکیەکان • رەنگە پێویست بکات شوینی نانخواردنی تایبەت دروستبکەرێت

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چىشتلىنەن

ئالەنگارى و دەرڧەتەکان

ئالەنگارىيە کان	<ul style="list-style-type: none"> • ھەندىك بەرھەم تەنیا لە ھەرزى سنووردادا بەردەستە • رەنگە كۆگای ھەندىك شتومەك تەواو بىت • ئەو خۆراكانەى ئەگەرى لەناوچوونيان ھەيە لەوانەيە بترشېن و بىتە ھۆى بەفېرۆدان و لەدەستدانى پارە • پىويستى بە پىوھرى بەرزى پاك و خاويىنى و سەلامەتى خۆراك ھەيە بۆ پىشكەشكردنى خۆراك بە خەلك
دەرڧەتەکان 	<ul style="list-style-type: none"> • ھەرزىانە رېگە دەدات شتومەكى جياواز بەرھەمبەيىرېت و لەكاتە جياوازهكانى سالددا پىشكەش بكريت. • چىشتلىنەرە ناوخۆيىەکان دەتوانن وانە يان نمايش لەسەر چىشتلىنەن لە خواردنى ناوچەكە پىشكەش بكەن. • بەرھەمەكە دەتوانرېت دواتر لەدەرەوھى ھەرزەكەدا پرۆسېس بكريت و بفروشرېت بۆ نموونە: مەرەبا

نموونه‌ی هونه‌ری چیشتلینان له ئازهربایجان دۆلی مزره‌مه‌نیه‌کان

دۆلی مزره‌مه‌نیه‌کان گه‌شتی میوه‌ی کیلگه، هه‌لگرتنی میوه (U-Pick)، تامکردنی مره‌با و چا، ئاسانکاری بۆ نانخواردنی نیوه‌رۆ/ نانخواردن، شوینی گه‌شتیاری تاکه‌که‌سی و گرووپه‌ گه‌شتیارییه‌ ریک‌خراوه‌کان پیشکەش ده‌کات

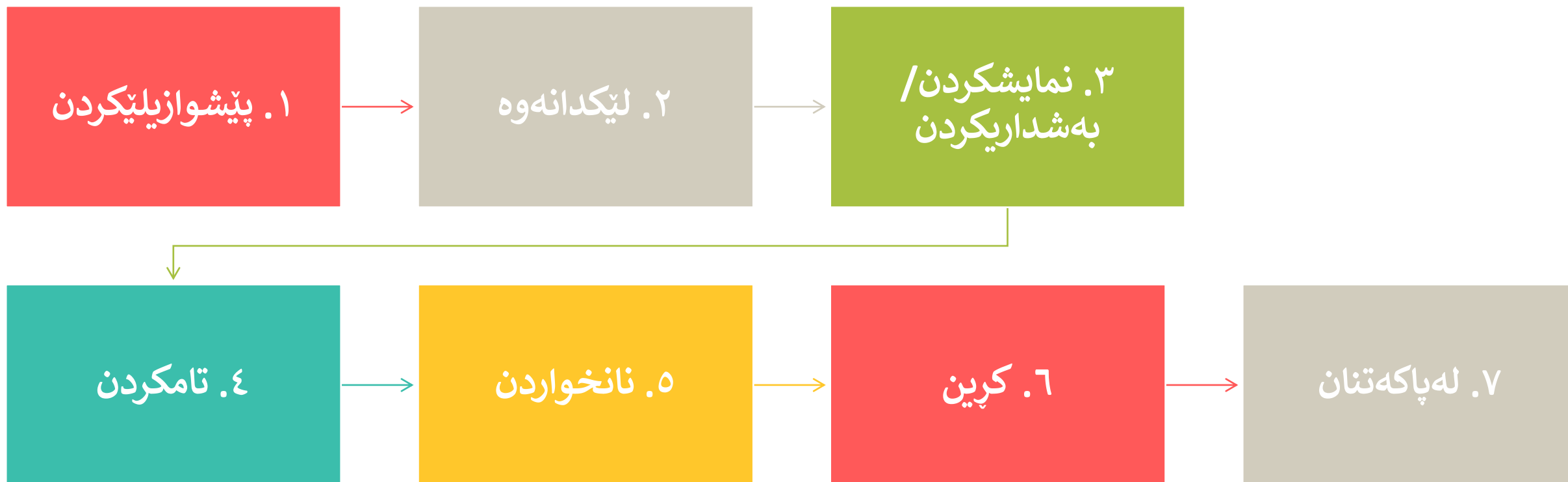
https://www.instagram.com/citrusvalley_lankaran/?hl=en

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چىشتلىيان

پرۆسە و پىكھاتە كانى ئەزموونى بەرھەمە خۆراکییە کان و ھونەرى چىشتلىيان

ئەزموونى خۆراك و ھونەرى چىشتلىيان ھەندىك يان ھەموو ئەم پرۆسە يان پىكھاتانەى خوارەوہ لەخۆدە گریت:

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چىشتلىنەن پروسة و پىکھاتە کان

ئەزموونی خۆراک یان ھونەری
چىشتلىنەن ھەموو یان ھەندىک
لەمانە لەخۆ دەگریت:

۱. پىشوازیکردن: چاوپىکەوتن و
پىشوازیکردن سەردانىکەرەن بۆ
ئەزموونی بەرھەمی خۆراک

Source: Facebook agritourism.az

بهره‌مه خۆراکیه کان و هونه‌ری چیشتلینان پرۆسه و پیکهاته کان

۲. لیکدانه‌وه: روونکردنه‌وه‌ی بهره‌مه‌که، چۆن دروستده‌کریت، چی وای لێده‌کات تایبەت بێت، به‌چی ده‌توانریت بخوریت یان پیشکەش بکریت.

بهره‌مه خۆراکیه کان و هونه‌ری چیشتلینان پروژه و پیکهاته‌کان

۳. نمایشکردن / به‌شداریکردن:

سەردانی‌که‌ران سەیری دروستکردنی
بهره‌می جیاواز ده‌که‌ن و هه‌ندیك
جاریش به‌شداری ده‌که‌ن.

هه‌ندیك له‌کیلگه‌کان بڕوانامه‌یان
خه‌لات ده‌ده‌ن به‌به‌شداریبووان

بهره‌مه خوږاکیه کان و هونه‌ری چیشتلینان پرۆسه و پیکهاته‌کان

۴. تامکردن: رینگه به سهردانیکه‌ران ده‌دات تامی ئەو جوړه بهره‌مانه بکه‌ن که که پیشکه‌ش ده‌کرین، ده‌کریت له تامکردنی ساده‌دا بیت یان تامکردنی دوو خواردن پیکه‌وه وه‌کو په‌نیر و شه‌راب، چا و شیرینی.

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چىشتلىنەن پرۆسە و پىکھاتە کان

۵. نانخواردن:

دەكرىت ئەمە ژەمىك لە شوينى نانخواردنى نافەرمى لەخۆبگرىت وەكو : باخچە، لەبەر ھەيوان، يان لە بالەخانەيەكى كۆن يانیش چىشتخانە.

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چىشتلىنەن پروسة و پىکھاتە کان

۶. کرین: ئەمەش پىوئىستى بە جۆرە دوکانىكى بچووک ھەيە- لە گەل ئامرازەکانى فرۆشتن

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چىشتلىن

پرۇسە و پىکھاتە کان

6. کرین: ئامۇژگارى بۇ دوکانە کان:

- لە دەرەو ھە پۆستەرێكى باشت ھەبێت
- بیکە بە شوپىنىك كە سەردانىكەران پارەى تىدا خەرج بکەن!
- بەرھەمە کان بە جوانى نەمايش بکە و پيشکەشيان بکە.
- با دوکانە کەت ھەميشە پاک بێت
- شتە نارێك يان پيسە کان پاک بکەو ھە کو مە کينە و شتى تر
- ستیکەرى ناو لەسەر بەرھەمە کانت دابنێ
- زانیارى بەرھەمە کە پيشکەش بکە
- سەبەتەى کرین دابین بکە
- بەروارى بەسەرچوون بۇ بەرھەمە خۆراکیە کان دابین بکە

بهره‌مه خۆراکیه کان و هونه‌ری چیشتلینان پرۆسه و پیکهاته کان

۶. کرین: پیشکه شکردنی بهره‌م: وابکه سه‌رنجراکیش ده‌ریکه‌وئیت

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چیشتلینان پرۆسە و پیکھاتە کان

۶. کرین: پیشکەشکردنی بەرھەم: وابکە سەرنجراکێش دەربکەوێت

چالاکي ۷

دوکان و پيشکه شکر دنی به رهه م

۱. به وردی سهیری قیدیوکه بکه

۲. باس له دوکانی راشیه که بکه:

۱. چۆن رازیتر اوه ته وه؟

۲. به رهه مه کان چۆن پيشکه ش کر اون؟

۳. له دهره وه چۆن دهرده که ویت؟

۳. باسی ناودانان و پیچانه وهی
به رهه مه که بکه

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چیشتلینان پرۆسە و پیکھاتە کان

۷. پیچانەوہ:

پاکەتی ژینگەدۆست بە کاریڤنە بۆ نموونە ئەو ماددانە ی کە
شی دەبنەوہ و دووبارە بە گاردەھێنرینەوہ وە کو کاغەز،
سەبەتە یان دەبە.

پیچانەوہی لادیی وە کو کاغەز، دەبە یان پەت بە کار بیڤنە

بەرھەمە خۆراکیە کان و ھونەری چىشتلىنار پاک و خاوتىنى و سەلامەتى

- سەلامەتى خۆراک گەورەترین نىگەرانییە لە کاتى پىشکەشکردنى خواردن بە سەردانىکەران
- کارمەندەکان پىویستە بە سەلامەتى مامەلەبکەن لە گەلى بۆ بە کارھيئانانى گشتى
- ھەلگرتنى خۆراک بە شىوہیە کى دروست زۆر گرنگە

ئەمانە تەختەى ورکردنى نایلۆنى سپىن، نەك دار
بىینە چەند پىسن!

تەختەکان بە پاککەرەوہى شووف پاکبکەرەوہ تا سپى ببنەرە

چالاکى ۸

بەرنامە: ئەزمۇونى بەرھەمە خۇراکیە کان و ھونەرى چىشتلینان

۱. بیر لە کیلگە کەت بکەوہ
۲. ئایا ھیچ دەرفەتیک ھەيە بۆ پېشکەشکردنی ھەر جۆرە ئەزمۇونیکى (بەرھەمە خۇراکیە کان و ھونەرى چىشتلینان) لە کیلگە کەتدا یان لە نزیکەوہ؟
۳. ئەمانە چیین؟
۴. باس لەوہ بکە چۆن جۆرە ئەزمۇونیکى لەو جۆرە پېشکەش دەکەیت:
  - ئەزمۇونى بەرھەمە خۇراکی یان ھونەرى چىشتلینان چيیە؟
  - بەرھەمە کە چيیە- ژەمیک ، تامکردنیک، وانەى چىشتلینان، ھیتەر؟
  - کى دروستى دەکات، پېشکەشى دەکات؟
  - چ ئاسانکارییە کى سەردانیکەرەن پېویستە لە شوینی خۆیدا ھەبیّت؟
  - کارمەندە کە پېویستى بە چيیە ھەبیّت؟
  - پېویست بە چ ئامرازیکى تايبەتمەند دەبیّت؟
۵. پېویستە چى بکریّت/ وەبەرھینان بکەیت بۆ پېشکەشکردنی ئەزمۇونى بەرھەمە خۇراکییە کان و ھونەرى چىشتلینان؟

كۆتايى مۆديول

يەكە ۱

ئەزمۇونى كارى كىلگە

يەكە ۲

ئەزمۇونى پەروەردە و
فېربوون

يەكە ۳

ئەزمۇونى پشودان و كات
بەسەربردن

يەكە ۴

ئەزمۇونى بەرھەمە
خۇراكيەكان و ھونەرى
چىشتلینان

Co-funded by the European Union

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ZOAC
from relief to recovery

گهشتوکال Gashtukal

راهینانی گهشتوکالی
خزمه تگوزاری گهشتیاری کشتوکالی

مؤدیولی ۳

